GRABIE, GRABIEĆ i ZAGRABIĆ

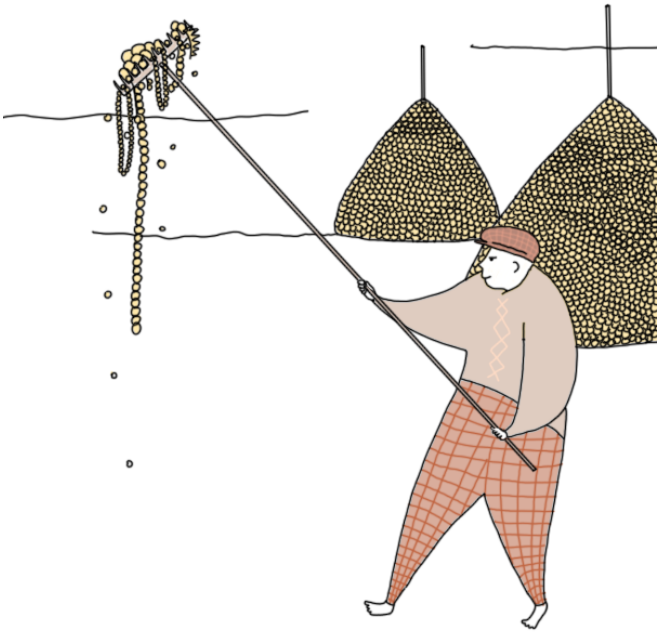

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Te słowa – tak różne znaczeniowo – są ze sobą spokrewnione, i to dość blisko. Wszystkie bezpośrednio lub pośrednio wywodzą się z prasłowiańskiego czasownika *grabiti ‘zgarniać do siebie, nagarniać w swoją stronę’. Skoro ‘zgarniać do siebie’, to i ‘zagarniać dla siebie’, czyli ‘rabować, łupić’ – a więc jedno z dwóch znaczeń czasownika GRABIĆ. Drugie – ‘wyrównywać ziemię grabiami’– wiąże się z powstaniem nazwy narzędzia GRABIE i rozszerzeniem zakresu jego wykorzystania: GRABIE najpierw służyły do zgarniania, przysuwania do siebie, np. siana, słomy czy ściółki, a dopiero później – do wyrównywania terenu. GRABIE z kolei dały podstawę czasownikowi GRABIEĆ, który używany jest tylko w 3 osobie (np. Ręce mi grabieją z zimna). GRABIEĆ – dzisiaj ‘zdrętwieć, zesztywnieć’ - pochodzi od rzeczownika GRABIE, a pierwotne znaczenie tego czasownika to ‘stawać się sztywnym jak grabie’.